

Знання як фактор виховання молоді

Н.А.ЛЕМЕШЕВА

Харківський державний університет харчування та торгівлі

"Знання без виховання — меч у руках божевільного".

Метою виховної роботи у вищій школі є підготовка національної інтелігенції, оновлення і збагачення духовного та інтелектуального генофонду нації шляхом формування гармонійно розвиненої, цілісної особистості, сутністю якої є духовність, культурна самоідентифікація, соціальна і професійна компетентність.

Знання є одним із чинників, що сприяють формуванню розвиненої особистості. «Знання – це сила», - ці слова англійського філософа Ф.Бекона (1561 – 1626 рр.) не втратили актуальність і сьогодні. Дослідження підприємств довели, що їх матеріальна частина складає лише невелику частку вартості. Значущою частиною вважаються інтелектуальні активи. Володіння знаннями стає чи не найважливішим чинником розвитку виробництва. знання складають основу господарських відносин.

Але успіхи в соціально-економічній сфері залежать від глибини розуміння значущості людини в сучасному світі, її інтелектуального й морально-духовного розвитку. Саме морально-духовний та інтелектуальний розвиток особистості й суспільства в цілому визначають рівень суспільно-економічного стану, рівень цивілізованості.

Останнім часом освітня революція збільшує досить великий і загрозливий розрив між знаннями й вихованістю людей як у нашій країні, так і в усьому світі. А це приховує у собі реальну небезпеку самому існуванню людської спільноти. До того ж, якщо викладачі зосереджують свої зусилля в основному на засвоєнні студентами певної сукупності знань, студенти витрачають багато зусиль, а результати не відповідають очікуваням. В студентів лишається порівняно невелика частина програмних знань. При цьому не розв'язується головне завдання навчання — забезпечення в належному обсязі інтелектуального розвитку особистості. В процесі освіти повинна відбуватися передача від покоління до покоління знання всіх тих духовних багатств, які виробило людство, засвоєння результатів суспільно-історичного пізнання, відбитого в науках про природу, суспільство, в техніці і мистецтві, а також опанування трудових навиків і умінь. Освіта — необхідна умова підготовки до життя і праці, основний засіб залучення людини до культури і

оволодіння нею; фундамент розвитку культури. Основна дорога здобуття освіти — [вчення](#) в різних учбових закладах.

Міжнародні дослідження освітніх досягнень виявили, що найрозумніші студенти в світі – фіни, далі йдуть студенти Гонконгу, Кореї, Нової Зеландії, Канади, Японії..... Україна не входить у 20 кращих, а по вмінню використовувати набуті знання на практиці, логічно мислити, співвідносити факти, працювати з інформацією наші показники ще нижчі.

Звідси ефективність навчання на будь-якому рівні слід оцінювати за рівнем інтелектуального розвитку особистості.

Зосередження уваги суспільства лише на процесі накопичення великої кількості знань та умінь — небезпечна помилка. Головним недоліком усього попереднього періоду історичного розвитку є сциентистська парадигма пріоритетності знань і упослідженість до виховання. Вихід з такого становища — це зміна пріоритетів. Виховання, педагогіка мають стати абсолютною домінантою, а освіта, знання, наука, політика та всі галузі людської діяльності мають бути підпорядковані вихованню. Дихотомія розуму і душі, гармонія інтелекту і чуттєвості — єдино можливий шлях поступального розвитку людства.